

- klo 9:30 **Ajankohtaista kuntataloudesta** / Sanna Lehtonen
- klo 9:45 **Verotus** / Benjamin Strandberg
- klo 10:00 **Valtionosuudet** / Sanna Lehtonen
- klo 10:15 **Uuden kunnan talous: Jakoavaimen päivitys** / Mikko Mehtonen
- klo 10:30 **Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kuulumiset** / Sari Korento
- klo 10:50 **Nuorten akatemian #verottaako-kampanja**: Miksi veroja maksetaan
ja mihin kaikkeen verorahoja käytetään? / Tom-Henrik Sirviö, Henrik Rainio
- klo 11:20 **Kuntien käyttötalouden menojen kannustinjärjestelmä -tutkimus** /
Antti Saastamoinen, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
- klo 11:45 **Verkkolaskudirektiivi** / Jari Vaine

Kirjoita viestisi
kommenttilaatikkoon
lähetyksen aikana

Myös toiveita
käsiteltäviksi
aiheiksi!

Anna palautetta
sisältöön, aikatauluun,
tekniikkaan, luennoitsijoihin
ym. liittyen

Ajankohtaista kuntataloudesta

Taloustorstai 14.6.2018

Ajankohtaista

Lähetetty kuntien kirjaamoihin
8.6.2018/11.8.2018!

- **Kysely** ajankohtaisten päätösten kuntatalousvaikutuksista
 - » Vastausaikaa TO 21.6. saakka
 - » **Vastauksilla todella kysyntää!**
- Vuoden 2017 kyselyn tulokset:

 / Tiedotteet / 2017 / Hallitusohjelman sopeutustoimet jäämässä tavoitteista, kuntien omat toimet korjaavat tilannetta

På svenska Tulosta

Kuntaliiton kysely kuntatalouden sopeuttamistoimien vaikutuksista:

Hallitusohjelman sopeutustoimet jäämässä tavoitteista, kuntien omat toimet korjaavat tilannetta

(Kuntaliitto tiedottaa 21.6.2017) Kuntaliitto on selvittänyt hallitusohjelman keskeisimpien kuntatalouteen kohdistuvien sopeutuspäätösten vaikutuksia kunnissa, kuntayhtymissä ja sairaanhoitopiireissä.

- Hallitus odottaa, että sen liikkeelle laittamat säästötoimet parantavat kuntataloutta 765 miljoonalla eurolla. Kuntaliiton kyselyn mukaan sopeutustoimien vaikutukset näyttäisivät tässä vaiheessa kuitenkin jäävän 220 miljoonaan euroon eli vain kolmasosaan tavoitelluista, sanoo Kuntaliiton pääekonomisti **Minna Punakallio**.

 Kuntaliitto
Kommunförbundet

Dnro 16/2018

Kysely hallitusohjelman ja kehysriihen vaikutuksista kuntien talouteen

Arvioi hallitusohjelmaan liittyvien seuraavien lakimuutosten talousvaikutukset suhteessa vanhaan eli tilanteeseen ennen uudistusta.

Luvut täytetään nettona eli muutokseen liittyvät lisämenot ja -tulot sekä säästöt lasketaan yhteen (netotetaan).

Nettosäästö täytetään positiivisena (+) ja nettomenolisäys negatiivisena (-) seuraavien esimerkkien mukaisesti:

Esimerkki 1: Kunta säästää vuodesta 2018 lähtien 100 000 € vuosittain.

2018: + 100
2019: + 100
2020: + 100

Esimerkki 2: Kunta säästää vuodesta 2018 lähtien 100 000 € ja vuodesta 2019 lähtien vielä tämä lisäksi 50 000 € vuosittain.

2018: + 100
2019: + 150
2020: + 150

Ajankohtaista

Google: "Kuntaliitto uutiskirjeet"

perusteena. Osana servitustyötä ministeriö kerää ensisen kyselyn kautta kunnista tietoa kuntatalousohjelman käytöstä kunnissa sekä kuntien näkemyksiä ohjelman sisällöstä ja kehittämistarpeista. **Kysely on suunnattu ensisijaisesti kuntien talousvalmistelusta vastaaville viranhaltijoille ja luottamushenkilöille. Kyselyyn voi vastata kunnasta useampi kuin yksi henkilö.**

Kyselyyn pyydetään vastaamaan 29.6.2018 mennessä. Kyselyyn vastaaminen kestää 5-10 minuuttia. Kyselyn tietoja käsitellään luottamuksellisesti osana ohjelman kehittämistä.

Ajankohtaista

Teija Mikkola, Anu Nemlander

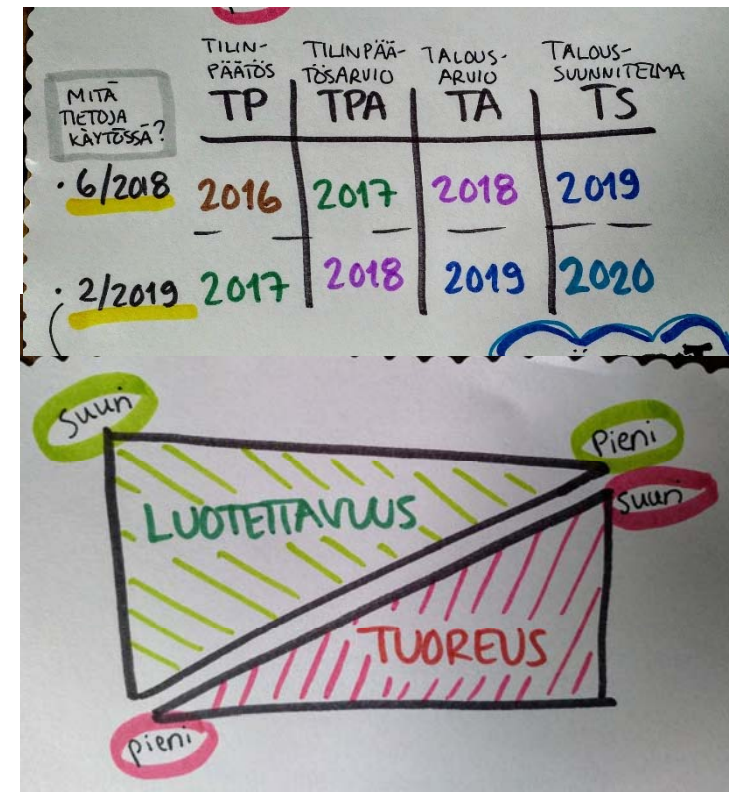
Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2017

Järvenpää, Kainuu, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Kotka, Lohja, Loviisa, Mustijoki, Porvoo, Rauma, Rovaniemi, Saarikka, Salo, Sipoo, Tuusula

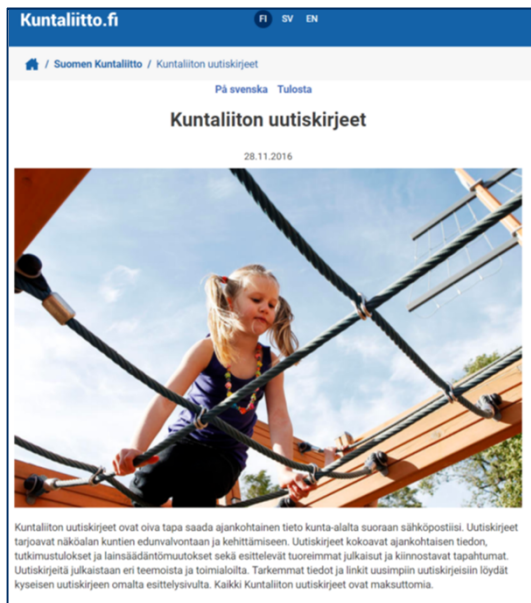

Ajankohtaista

- Maakunta- ja soteuudistuksen tilanne
 - » Lait eivät voimassa
 - » Perustuslakivaliokunnan lausunto 1.6.2018
 - » Laskelmien päivitys 16.5.2018 (28.5.2018)

Lisätiedon lähteet

Talousyksikkö
@MinnaPunakallio,
@TValkeinen,
@lehtnenKL
@Reijosergio,
@bestrandb,
@LiisaMarjis,
@MinnaMariaK,
@RainioHenrik

Muita Kuntaliittolaisia
@TimoReina
@KL_JariKoskinen
@HannaTainio
@TerhiPaivarinta
@tarjamyllarinen
@AiraksinenJenni
@JLtwiitti
@HaapaPaivi
@KallioMaarit
@IrmeliMyllymaki
jne.

Kuntaliiton Työllisyystiistai

TyöllisyysTiistait syksyllä 2018

- 11.9.2018
- 16.10.2018
- 13.11.2018
- 11.12.2018

Lisätietoja antavat:

- **Erja Lindberg**, erja.lindberg@kuntaliitto.fi , p. 050 3814 096
- **Reijo Vuorento**, Reijo.Vuorento@kuntaliitto.fi, p. 050 667 41
- **Marketta Tanskanen**, marketta.tanskanen@kuntaliitto.fi, p. 050 50 341 3345

Tallenteet

- TyöllisyysTiistai 15.5.2018 tallenne, Kunta.tv [🔗](#)
- TyöllisyysTiistai 17.4.2018 tallenne, Kunta.tv [🔗](#)
- TyöllisyysTiistai 13.3.2018 tallenne, Kunta.tv [🔗](#)

Liitteet

TyöllisyysTiistai 12.6.2018 materiaali

TyöllisyysTiistai 15.5.2018 materiaali

TyöllisyysTiistai 17.4.2018 materiaali

TyöllisyysTiistai 13.3.2018 materiaali

Kuntaliiton Taloustorstai

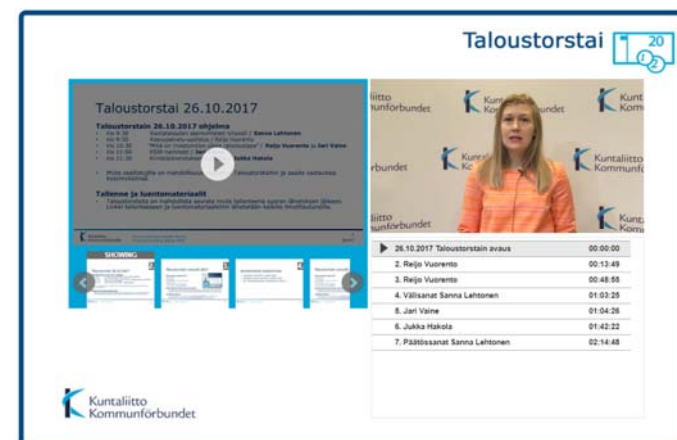
- ajankohtaistietoa kuntien taloudesta

Taloustorstait syksyllä 2018

- TO 16.8.2018
- TO _____
- TO _____
- TO _____

Lisätietoja antavat:

- kehittämispäällikkö Sanna Lehtonen,
sanna.lehtonen@kuntaliitto.fi , p. 050 575 9090
- Hallinto- ja viestintäkoordinaattori Tuija Valkeinen,
tuija.valkeinen@kuntaliitto.fi, p. 050 548 1440

Perustietoa ja laskentaharjoituksia

FCG: Kunnan verotulot ja valtionosuudet -koulutus

13.-14.3.2018 Helsinki
22.-23.5.2018 Tampere
23.-24.8.2018 Helsinki + etä
20.-21.11.2018 Tampere

- "Koulutus oli *käytännönläheistä*, käytiin konkreettisesti läpi lukuja ja taulukoita. Erittäin hyödyllinen koulutus."
- "Hyvä ja *vuorovaikutteinen*. Tehtävien tekeminen välissä toi *auttoi ymmärtämään*."
- "Hyvä ja käytännönläheinen koulutus, *syvensi ymmärrystä asiasta*."
- "*Pieni ryhmä* oli myös hyvä."
- "Todella *hyviä kouluttajia*. Osasivat asiansa."
- "Hyvä *perusteellinen* koulutus. Tällaisia koulutuksia lisää!"

Lisätiedot: <https://koulutus.fcg.fi/Default.aspx?tabid=342&&id=9868>

Taloustorstai 14.6.2018

Ajankohtaista verotuksesta

Benjamin Strandberg

Ennakkotietoja verovuodesta 2017

- Kesäkuun kunnallisverotulojen ennakkotieto näyttää kunnallisverojen romahtamista (tilanne 11.6.2018)
 - » Yli 200 miljoonan pudotus huhtikuun ennusteeseen
 - » Valmisteluaikataulussa ei kuitenkaan muutoksia viime vuoteen
 - » Liian suuri pääomaverokerä muutti ennakkotietoa edelliseen 11.6 päivitettyyn versioon (tilanne 13.6.2018)
- HUOM! Kyseessä on muokkaamattomia ennakkotietoja verotuksen valmistelusta tässä vaiheessa – ei ennusteita.

Verotilastot ja veroennustekehikko

N 213 –tiedosto (13.6.2018)

Veronsaajaryhmät	Koko maa	Valtio	Kunnat
Maksuunpantu veroja	29 893 922 638	8 820 904 554	18 504 984 978
Maksuunpanon mukainen ryhmäjako-osuus		0,2951	0,6190
Tilitetty pp.kk.	31 736 040 819	9 254 229 503	19 730 296 577
Ennakoperinnässä käytetty ryhmäjako-osuus		0,2916	0,6217
Uusi osuus tilitetystä määrästä		9 364 464 824	19 645 295 993
Oikaisu		110 235 321	-85 000 584
Oikaisu - %		1,2 %	-0,4 %
Ennakonpalautukset	3 055 324 068	901 545 184	1 891 311 711
Oikaisu- ja ennakonpalautusosuus yhteensä		-791 309 863	5. -1 976 312 295
Osuus - % tilitetystä määrästä	9,6 %	-8,6 %	-10,0 %
MP-kerroin	0,9594163		

1. Koko maan maksuunpannuista veroista

2. Ennakoperinnän jako-osuus * kokonaiskertymä

3. Ennakoperintä – Uusi osuus tilitetystä

4. Koko maan ennakonpalautukset * MP:n mukainen jako-osuus

Verotilastot Veronsaajien palvelussa N 181 –tiedosto

VEROHALLINTO

TIETOJA MAKSUUNPANON MUKAISESTA TILITYKSESTÄ

KUNNAT

VEROVUOSI

N181

13.06.2018

2017

Maksettavat verot		29 893 922 638								
Tilitetyt ansio- ja pääomatuloverot yhteensä		31 736 040 819	Tilitetty määrä oikaistaan marraskuussa							
Ennakonpalautukset yhteensä		3 055 324 068	Ennakonpalautukset vähennetään marraskuussa tilitettävästä kertymästä							
Jäännösverot yhteensä		1 183 221 794	Kertyneet jäännösverot tilitetään joulukuussa 1.erä ja seuraavan vuoden helmikuussa 2.erä							
Maa-kunta	Kunta no	Nimi	Kunnallisvero	Muutos ed.vuoteen %	Kuntien kertymäosuudet tilitetystä määrästä	Kunnille tilitetty	Tilitetyn määrän oikaisu	Ennakonpalautusosuus	Oikaisu- ja palautusosuudet yhteensä	Jäännösverosuus
		KUNNALLISVEROT	18 504 984 978	-1,5%	19 645 295 993	19 730 296 577	-85 000 584	-1 891 311 711	-1 976 312 295	732 439 894

1.
Maksuunpantava
kunnallisvero

2.
Kuntaryhmän osuus
APOT -tilityksistä

3.
Kunnille jo tilitetty
verovuoden veroja

4.
Marraskuun
tilityksissä

5.
Kuntaryhmän osuus
APOT -tilityksistä

Koko maan ja kuntakohtainen ennuste

- Kuntakohtaista ennustetta ei aina päivitetä vaikka koko maan ennuste päivittyy
 - » Jos veropohjaan ei tehdä merkittäviä muutoksia
 - » Muita olennaista kuntakohtaista tietoa ei päivity (esim. väestötietoja, kiinteistöverotietoja jne.)
- Päivittyneitä koko maan tilitysarvioita voi hyödyntää kuntakohtaisessa ennusteessa

Koko maan ja kuntakohtainen ennuste

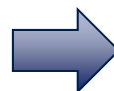
- Koko maan kunnallisveron kertymäärviot A.2 -välilehdessä

Koko maan veroennuste A.2 -välilehti	Kuntakohtainen veroennuste A.2 -välilehti
TA –vuoden tilitysarvio, rivi 7	TA –vuoden tilitysarvio, rivi 8
Edellisen verovuoden tilitysarvio, rivi 13	Edellisen verovuoden tilitysarvio, rivi 16
TA -2 vuoden tilitykset, rivi 18	TA -2 vuoden tilitykset, rivi 24
Aikaisempien verovuosien tilitykset, rivi 21	Aikaisempien verovuosien tilitykset, rivi 28 * jako-osuus

Koko maan ja kuntakohtainen yhteisöveroennuste

- Koko maan maksuunpantava yhteisövero

MAKSETTAVA YHTEISÖVERO		KOKO MAA , Milj.€			
VEROVUOSI	2017**	2018**	2019**	2020**	
VEROTETTAVA TULO	27 800	30 300	32 700	34 700	
Muutos %	0,7	9,0	7,9	6,1	
Yhteisöveroprosentti	20,0	20,0	20,0	20,0	
MAKSUUNPANTAVA VERO	5 560	6 060	6 540	6 940	
Yhtiöveron hyötys	0	0	0	0	
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO	5 560	6 060	6 540	6 940	

Kunta					1000 €
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO					
VEROVUOSI	2017**	2018**	2019**	2020**	
VEROTETTAVA TULO	27 800	30 300	32 700	34 700	
Yhteisöveroprosentti	20,0	20,0	20,0	20,0	
MAKSETTAVA YHTEISÖVERO	5 560	6 060	6 540	6 940	
Kuntaryhmän osuus	0,3034	0,3135	0,3135	0,2233	
Kuntaryhmän osuus, miljoonaa eu	1 680	1 890	2 040	1 540	

Koko maan ja kuntakohtainen ennuste

- Koko maan yhteisöverokertymä
Koko maan tilitysarvio * kunnan jako-osuus kyseiselle verovuodelle, esim.

Koko maan kertymä-ennuste, B1&2 -välilehti	Kuntakohtainen kertymä-ennuste, B1ja2 -välilehti
Kertymä verovuodelta 2017: rivi 40	Koko maan arvio * verovuoden 2017 jako-osuus (solu H 11) riville 55
Kertymä verovuodelta 2018: rivi 41	Koko maan arvio * verovuoden 2018 jako-osuus (solu I 11) riville 58

Kiitos mielenkiinnostanne!

Valtionosuus 2018

Taloustorstai 14.6.2018

Sanna Lehtonen

2018 | lisätalousarvio

29.5.2018

 Sanni Grahn-Laasonen @sannigrahn · 29. toukok.

Nyt on kertoa hyviä uutisia! Hallitus vastaa 60 miljoonan euron koulutuspaketilla osaaajapulaan. Lisäresursseja mm. muuntokoulutukseen, ammatillisen koulutuksen pilotteihin ja digiajan perustaitoihin.

 Hallitus päätti vuoden 2018 ensimmäisestä lisätalo...
Hallitus neuvotteli tiistaina 29. toukokuuta vuoden 2018 ensimmäisestä lisätalousarvioesityksestä. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle torstaina 31. toukokuuta.
valtioneuvosto.fi

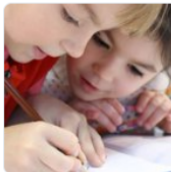
8 53 204

 Sanni Grahn-Laasonen @sannigrahn [Seuraa](#)

Esiopetuksen ja peruskoulun tasa-arvon vahvistamiseen 30 miljoonaa.

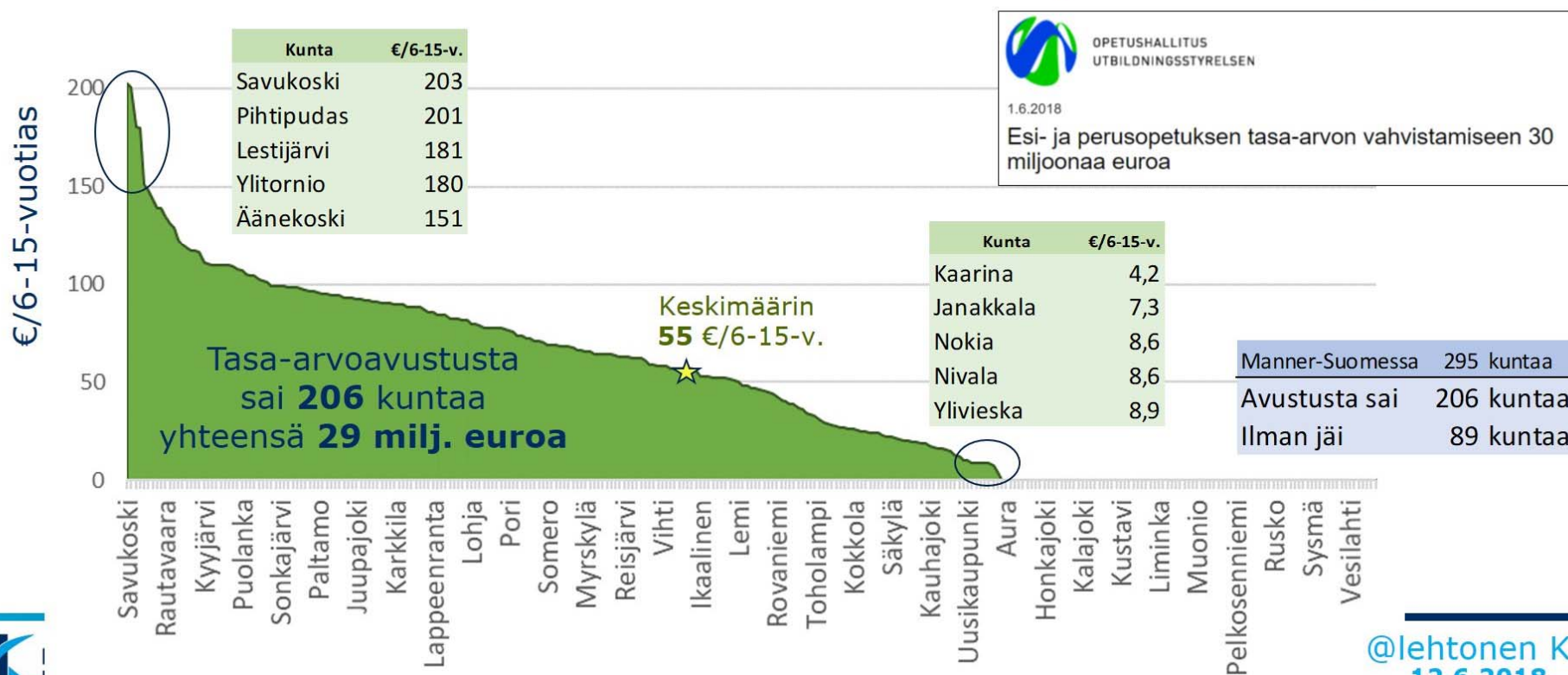
Lisäraha menee haastavilla alueilla toimiville kouluille: lisää resursseja opettajien ja koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen, ryhmien pienentämiseen.

Tasa-arvoinen peruskoulu. ❤️

 Esi- ja perusopetuksen tasa-arvon vahvistamiseen 30 miljo...
Opetushallitus on myöntänyt 30 miljoonaa valtioavustuksia koulutuksellisen tasa-arvon vahvistamiseksi esi- ja perusopetuksessa. Tavoitteena on, että jokaisella lapsella ja n...
minedu.fi

3.10 - 1. kesäk. 2018

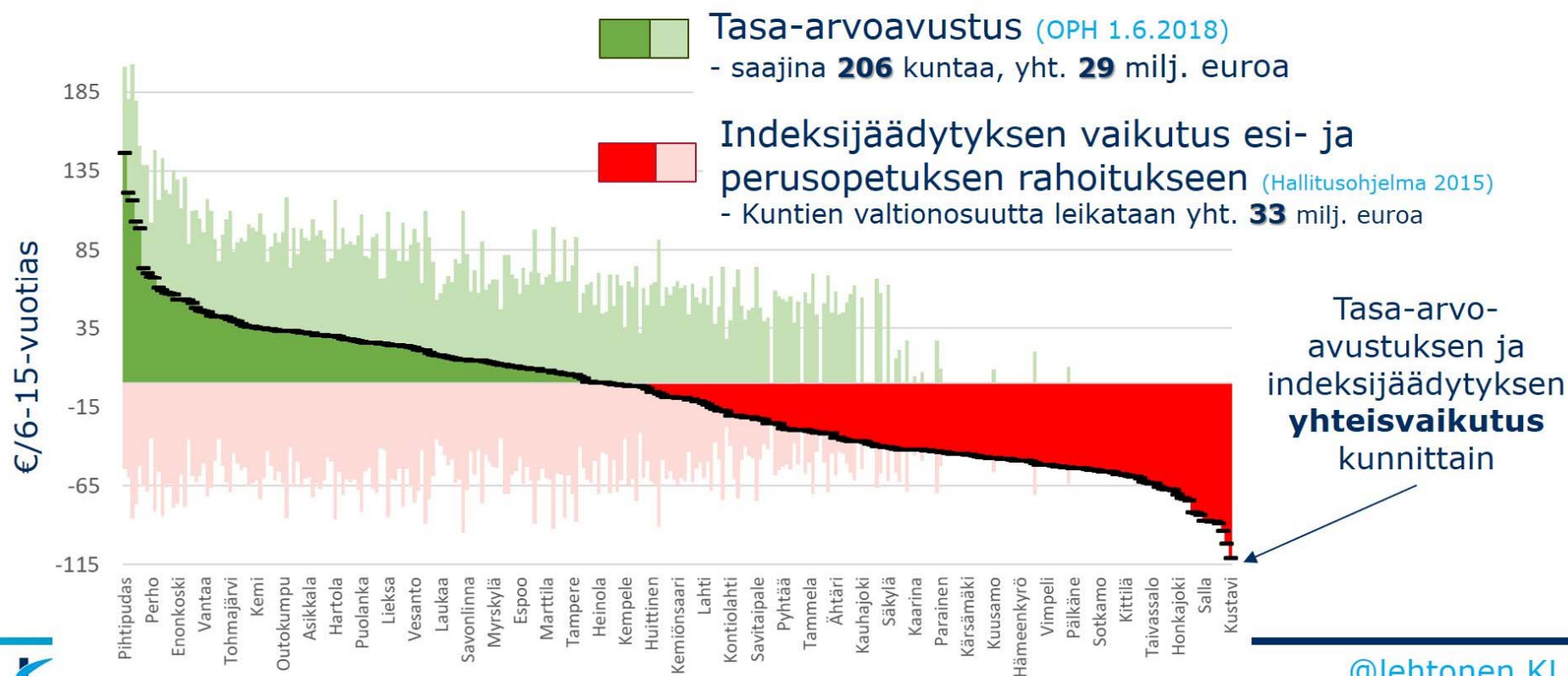
"Tasa-arvoavustus esi- ja perusopetuksen vahvistamiseen vuonna 2018" (OPH 1.6.2018)

Pääministeri Juha Sipilän hallituskaudella tehtyjen ja vuosia 2016-2019 koskevien
Peruspalvelujen valtionosuusleikkausten
kohdistuminen sektoreittain, milj. €

"Kun toinen käsi ottaa ja toinen antaa"

@lehtonen KL
12.6.2018

Kuntakohtaiset ennakkolliset valtionosuuslaskelmat 2019

Laskelmapäivitys 14.6.2018

- ensimmäinen laskelma julkaistiin 2.5.2018

Sanna Lehtonen

Valtionosuusjärjestelmän kaksiosaisuus

- Kunnan valtionosuus koostuu **kahdesta (2)** osasta:
 1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 1704/2009)
 2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta
- Järjestelmän **kumpikin osa** tulee ottaa huomioon
 - » Talousarviovalmistelussa, valtionosuuksien ennakkoarvioinnissa, vertailulaskelmia tehtäessä, tulo-meno-vertailuissa, kuntien välisissä sopimuksissa jne.
- Kuntaliitto tekee ennakkolaskelmat **vain** peruspalvelujen valtionosuudesta (1)
 - » OKM:n valtionosuusrahoituksen arviointi pitää tehdä kunnissa...

Mitä muutoksia 14.6.2018 edelliseen päivitykseen **verrattuna**?

- **Perustoimeentulotuen** kuntien rahoitusosuus
 - » Vähennys pieneni
 - » Loppusumma nyt -378 milj. €
- Uudet verotiedot → **tulopohjan taseus** päivitetty
- **Kotikuntakorvaustulot** ja –menot vuodelle 2019
- **Väh. & lis.:** Kriisikuntavähennys (-10 milj. €) pois
- **Saaristo-osakuntien väestö** päivitetty

Mitä 14.6.2018 laskelma sisältää?

- **Vuosittaiset automaattimuutokset**
 - » 31.12.2017 asukasmäärät ikä- ja kieliryhmittäin (Lähde: TK)
 - » Sairastavuustiedot (Lähde: KELA) vuodelta 2017
 - » Työllisyystiedot (Lähde: TEM)
 - » Indeksitarkistus hintoihin (+2,6 %) ja sen leikkaus (-175 milj. €)
- ...

Peruspalvelujen hintaindeksi 2016-2022

LIITE 1: Kokonaistaloudellinen kehitys ja eräitä taustaoletuksia

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Valtionosuusindeksi:							
Peruspalvelujen hintaindeksi 1), muutos	0,8	-2,1	0,6	2,6	1,6	2,2	2,2
Peruspalvelujen hintaindeksi, muutos	0,8	-1,0	0,6	2,6	0,5	2,2	2,2
Kustannustason muutos TAE 2), VOS-indeksi	0,0	-0,7	0,0	0,0	0,5	2,2	2,2
1) Peruspalvelujen hintaindeksi, jossa huomioitu ansiotasoindeksissä lomarahojen leikkaus v. 2017 ja palautuminen v. 2020 TK:n ilmoittaman mukaisena (1,46 %-yksikköä)							
2) Talousarvioesityksessä käytetty indeksikorotus							

Indeksijäädytyksen tekniikka:

Ensin korotetaan hintoja, sitten korotusta vastaava valtionosuuden lisäys vähennetään €/as-tasasuuruisesti kaikilta kunnilta.

Mitä 14.6.2018 laskelma sisältää?

- ...
- **Muut lakiin perustuvat muutokset**
 - » Veromenetysten kompensatio **+138 milj. €**
 - » Kustannustenjaon tarkistus (**-854 milj. € / -214 milj. €**)
 - » Kuntien perustoimeentulotuen rahoitusosuus (**-47 milj. € / -331 → -378 milj. €**)
- ...

Mitä 14.6.2018 laskelma sisältää?

- Poliittisiin päätökset / Muutokset laskennallisissa kustannuksissa:
 - » Omais- ja perhehoidon kehittäminen (-25 milj. €)
 - » Vanhuspalveluiden henkilöstömitoituksen tarkistaminen (-16,5 milj. €)
 - » Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus (-85 milj. €)
 - » Yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien suhteen muutos (-2 milj. €)
 - » Reseptien voimassaolon pidentäminen (-3 milj. €)
- Poliittiset päätökset / Lisäykset yht.:
 - » Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu (+15 milj. €)
 - » Vanhusten kotihoito ja veteraanien kotiin vietävät palvelut (+1 milj. €)
- Poliittiset päätökset / Muut
 - » Kannustin / Digitalisaatio -40 milj. €
 - » Kiky -497 milj. € / lisää -30 milj. €
 - » Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus -10 milj. €
 - » ~~Kriisikunnat -10 milj. €~~
 - » Pitkäaikaistyöttömien eläketuki (vähennys pieneni 6 milj. €)
 - » Perustoimeentulotuki 331 → 378 milj. €

Mitä 14.6.2018 laskelma **ei sisällä?**

- Kaikkia määräytymistekijöitä ei vielä ole päivitetty
 - » Koulutustaustakerroin
 - » Työpaikkaomavaraisuus
- Poliittisiin päätöksiin perustuvat muutokset, esim.
 - » Budjettiriihi
- Verotiedot päivittyvät → Tulopohjan tasaus tarkentuu
- Veromenetysten kompensaatiot tarkentuvat

Ennakkolaskelma 14.6.2018

Keskeiset valtionosuusluvut 2019

- Peruspalvelujen valtionosuusprosentti **25,37 %**
- Kunnan omarahoitusosuus **3 569 € / as**
- OKM:n rahoitusosuus (2018) **253,42 € / as**
- Verotuloihin perustuva tasaus
 - » Keskimääräinen tuloveroprosentti (2017) ___ %
 - » Tasausraja _____ € / as

Tulevaa: Valtionosuusjärjestelmään sisällytettävä kannustinjärjestelmä

Kolumni

Tavoitteena julkisen sektorin toimintauudistus

Valtiovarainministeriö ⌚ 28.4.2017 14.31

KOLUMNI

Uusien, kuntia koskevien toimenpiteiden osalta hallitus linjasi kuntien palveluihin liittyvien menojen **kannustinjärjestelmä**stä, julkisen sektorin tilaohjelmista, kuntien ja valtion digitalisaation edistämisestä sekä yleisistä tuottavuussäästöistä.

Kuntien käyttötalousmenojen pienentämiseksi tarkoituksena on kannustaa kuntia sellaisiin toiminnallisiin muutoksiin ja hyvien käytäntöjen leviämiseen, jotka edistävät taloudellista tehokkuutta maakuntauudistuksen jälkeen kunnille jäävissä tehtävissä.

Näiden tehtävien kustannukset ovat nyt keskimäärin noin 2 400 €/asukas. Kustannuserot kuntien välillä ovat kuitenkin erittäin suuria, halvimmassa kunnassa pärjätään 1 500 €/asukas ja kalleimmassa kunnassa kuluu 3 600 €/asukas. Ero ei selity kokonaan tarve- tai olosuhdetekijöillä, vaan kuntien välillä on aitoja tehokkuuseroja.

Suunnitellussa **kannustinjärjestelmä**ssä kohdennetaan valtionosuusjärjestelmän sisällä rahaa uudelleen, mutta muutoksessa ei leikata rahoitusta valtionosuusjärjestelmästä. Kannustimien kriteerit valmistellaan yhdessä kuntakentän kanssa ja uudistus tähtää toiminnallisen tehokkuuden parantamiseen vuodesta 2020 alkaen.

- puoliväliriihessä hallitus teki lisälinjat vuoden 2029 loppuun mennessä.

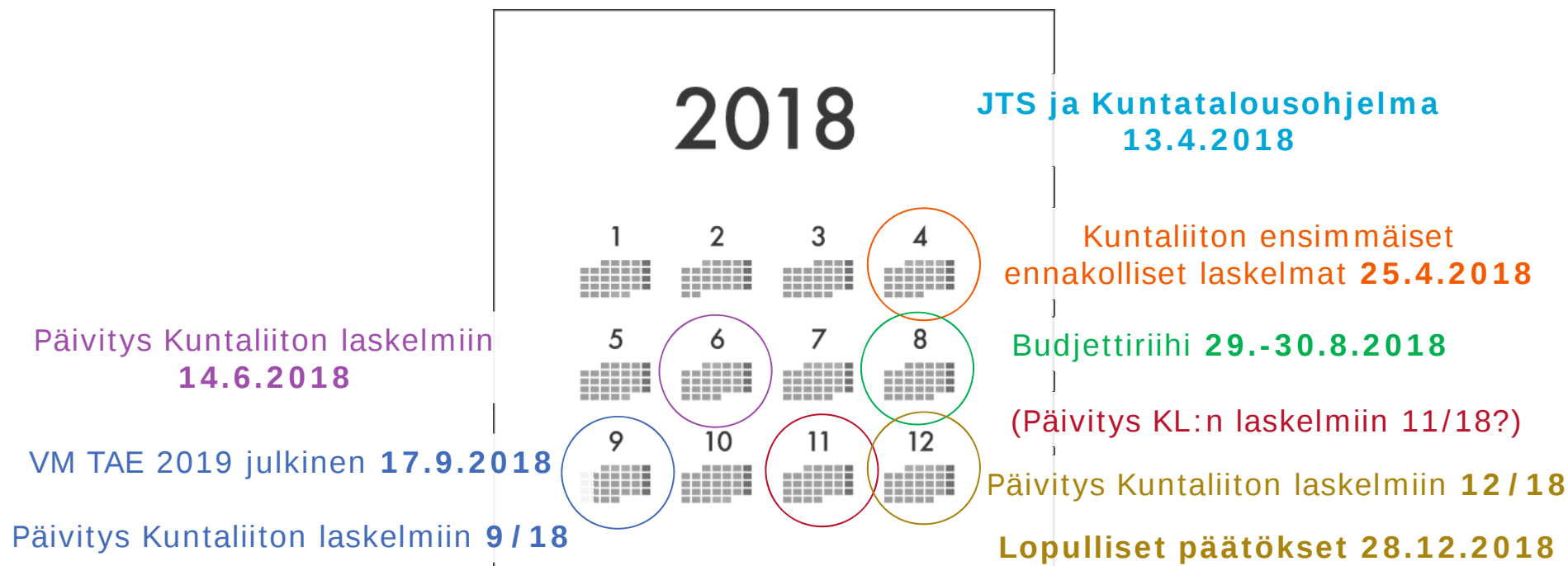
Tarkoitus on myös luoda yhdessä kuntien kanssa tilaohjelma, jolla kuntien tilatehokkuutta parannetaan, löydetään rakentamiseen kustannustehokkaita ja ammattimaiset mallit sekä voidaan paremmin ja nopeammin vastata sisäilmaongelmien aiheuttamiin tilaongelmiin.

Kehysriihi: Kannustinjärjestelmät

KOLME KANNUSTINJÄRJESTELMÄÄ

	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Kuntien digitalisaatio	-40	-40	-40	-40
Kuntien käyttötalouden menot			-50	-100
Kuntien rakennuskanta ja tilojenkäyttö			-50	-100
Valtionosuuden vähennys, milj. euroa	-40	-40	-140	-240
Valtionosuuden vähennys, €/asukas	-7	-7	-26	-44
Kuntien valtionosuus yht., milj. €	8 543	2 300	2 300	2 300
Kannustimen osuus valtionosuudesta	-0,5 %	-1,7 %	-6,1 %	-10,4 %

Valtionosuuslaskenta 2019

Lisätiedot

Sanna Lehtonen

Kehittämispäällikkö, kuntatalousyksikkö

Suomen Kuntaliitto

Toinen Linja 14, FI-00530 Helsinki, Finland

Tel. +358 9771 2079

Mob. +358 50 575 9090

Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi

www.kunnat.net / www.kommunerna.net / www.localfinland.net

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kuulumiset - Ja muuta ajankohtaista taloussuunnitelman laadinnassa

Taloustorstai 14.6.2018

Sari Korento

Rahoituslaskelmayleisohje

- Päivitetty keväällä 2018
- Muutoksia lakiviittauksiin ja muita vähäisiä tarkistuksia
 - » Ei vaikutusta rahoituslaskelman laatimiseen tai kaavaan
- Tilinpäätöksen oikea ja riittävä kuva rahoituksesta saattaa edellyttää liitetietojen esittämistä
 - » Tällaisia tietoja voivat olla esimerkiksi investointien valtionosuuksien, yhtiöittämisten ja muiden rakennejärjestelyjen vaikutukset rahoituslaskelman eriin.

Kuntajaoston lausunto 117: Tuloksellisuuserän ja lomarahan kirjaaminen vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätöksissä

- Tuloksellisuuserä
 - » Maksetaan tammikuussa 2019
 - » Perustuu 3.9. – 18.11.2018 voimassa olevaan palvelussuhteeseen
 - » Keskimäärin 260 €/hlö
 - » Kirjataan 2018 tilinpäätökseen kuluksi ja siirtovelaksi
- Lomaraha
 - » Kiky-vaikutus (30 % vähennys) päättyy 2019
 - » Kirjataan 2019 tilinpäätökseen tavanomaiseen tasoon

Talousarvio ja –suunnitelma 2019 - 2021

- KVTES-korotukset 1.2.2018 – 31.3.2020
 - » Kustannusvaikutus keskimäärin 2,36 % v. 2019
 - » Järjestelyerä sisältyy sopimukseen, v. 2019
- Maakuntaudistus
 - » uudistukseen liittyviä lakeja ei ole hyväksytty
 - huomioidaan taloussuunnitelmassa 2020, jos lait hyväksytään hyvissä ajoin vuoden 2018 aikana
 - » taloussuunnitelman yleisperusteluissa tuodaan kuitenkin esille arvioita tulevaisuudesta
 - » Suositeltavaa on laatia vaihtoehtoislaskelmia

Kevan eläkemaksujen budjetointiohje

- Keva on 6.6.2018 antanut uuden budjetointiohjeen eläkemaksuihin ja tietoa eläkemaksujen muutoksista
- Palkkaperusteinen eläkemaksu muodostuu jatkossa
 - » työansiopohjaisesta eläkemaksusta ja
 - » työkyvyttömyyseläkemaksusta
- <https://www.keva.fi/tyonantajalle/elakemaksut/elakemaksujen-budjetointi/>

Kiitos mielenkiinnosta

Yhteystiedot:
Suomen Kuntaliitto

Kehittämispäällikkö Sari Korento
Puh. (09) 771 2616, 0500 476 747

sari.korento(at)kuntaliitto.fi
www.kuntaliitto.fi

NUORTEN AKADEMIA

#verottaako

Veroteemaiset työpajat nuorille

Taustatiedot

#Verottaako -veroteemaisissa työpajoissa pohditaan nuorten kanssa, miksi veroja maksetaan ja mihin kaikkeen verorahoja käytetään. Teemaa käsitellään osallistavin ja toiminnallisin menetelmin (tietovisat, ryhmätehtävät, jne). Työpajat vetävät koulutetut työpajaohjaajat, lisäksi opettajat voivat ladata työpajan materiaalit ilmaiseksi NA:n nettisivuilta. Työpajatoiminta jatkuu syksyllä 2018.

[Linkki Nuorten Akatemian nettisivuille](#)

[Työpajan materiaalit](#)

Kampanjan lähtökohdat

- nuorten veromyönteisyyden lisääminen; keskittyä siihen, että verot ovat hyvä asia
- nuorten osallistaminen tärkeään asiaan; saada nuoret miettimään, miksi veroja maksetaan ja mitä palveluja verorahoilla saadaan
- käsitellä nuorten kanssa veroihin liittyviä asioita positiivisella ja nuoria innostavalla tavalla

9. Luokkalaiset ja 2. asteen oppilaitosten opiskelijat
Opettajat, opinto-ohjaajat
Kumppanin sidosryhmät

Joensuu, Jyväskylä, Kuopio, Lappeenranta, Oulu,
pääkaupunkiseutu, Rovaniemi, Tampere, Turku,
Seinäjoki, Vaasa

KIRKKOHALLITUS⁺

Kuntaliitto
Kommunförbundet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

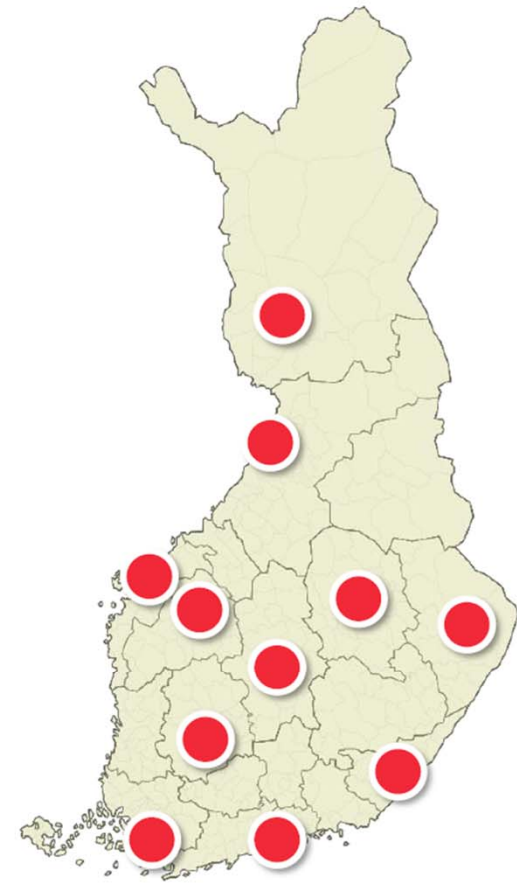
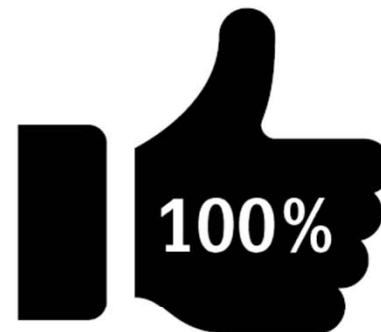
#verottaako 2017-2018

108

2 378

 11

 40

Opettajien palaute

”

Ohjaaja sai ryhmän hyvin mukaansa ja työpajan kulku oli selkeä. Hyvin suunniteltu, vaihteleva. Tietoa ja toimintaa hyvässä paketissa.

”

Oikein hyvä työpaja ja oli hienoa kun opiskelijat olivat käyneet yhteiskuntaopin kurseja. He pystyivät soveltamaan osaamaansa tietoa.

”

Suosittelen työpajaa, sillä se vahvistaa hyvinvointivaltion oikeutusta ja olemassaoloa

”

Työpaja herätti ajatuksia ja tarjosi opiskelijoille yleissivistävää tietoutta yhteiskunnan toimintojen ylläpitämisestä.

Nuorten ajatukset työpajan jälkeen

Lähes kaikki nuoret kertoivat oppineensa jotain uutta.

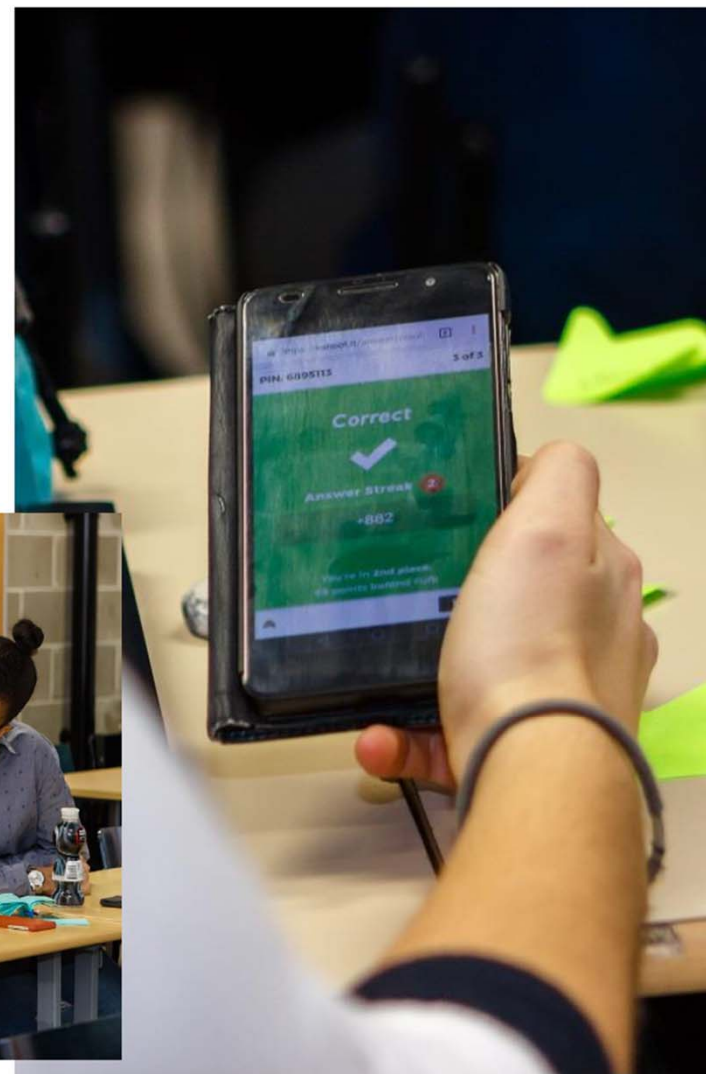
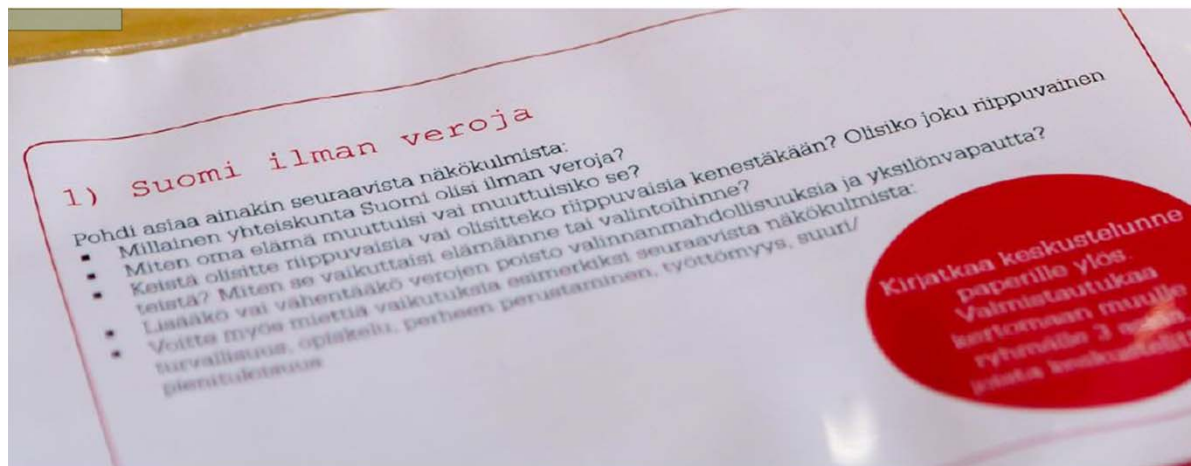
Valinnanvapauteen liittyvät teemat hyvinvointivaltiossa kiinnostivat nuoria.

Keskustelua syntyi etenkin siitä, miksi yhteiskunnasta tulisi olla kiinnostunut.

Nuoret päätyivät siihen, että on yksinkertaisesti kätevää järjestää tietyt palvelut verovaroin kuin yksityisesti.

www.nuortenakatemia.fi

Nuorten Akatemia

@nuortenakatemia

#verottaako

Kela[®]

KIRKKOHALLITUS⁺

Kuntaliitto
Kommunförbundet

NUORTEN AKADEMIA

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

 VERO
SKATT

**Keksikää mahdollisimman monta veroilla
rahoitettavaa asiaa**

Kahoot-tietokilpailu

Kahoot-tietokilpailu

Hammaslääkärikäynti julkisella maksaa asiakkaalle 13,30 e. Paljonko kunta noin maksaa käynnistäsi?

- 50 e
- 100 e
- 150 e
- 200 e

Kahoot-tietokilpailu

Mikä näistä ei ole verotettavaa tuloa?

metsämarjojen myynti
tuotelahjoitus blogiin
e-urheilu
opintoraha

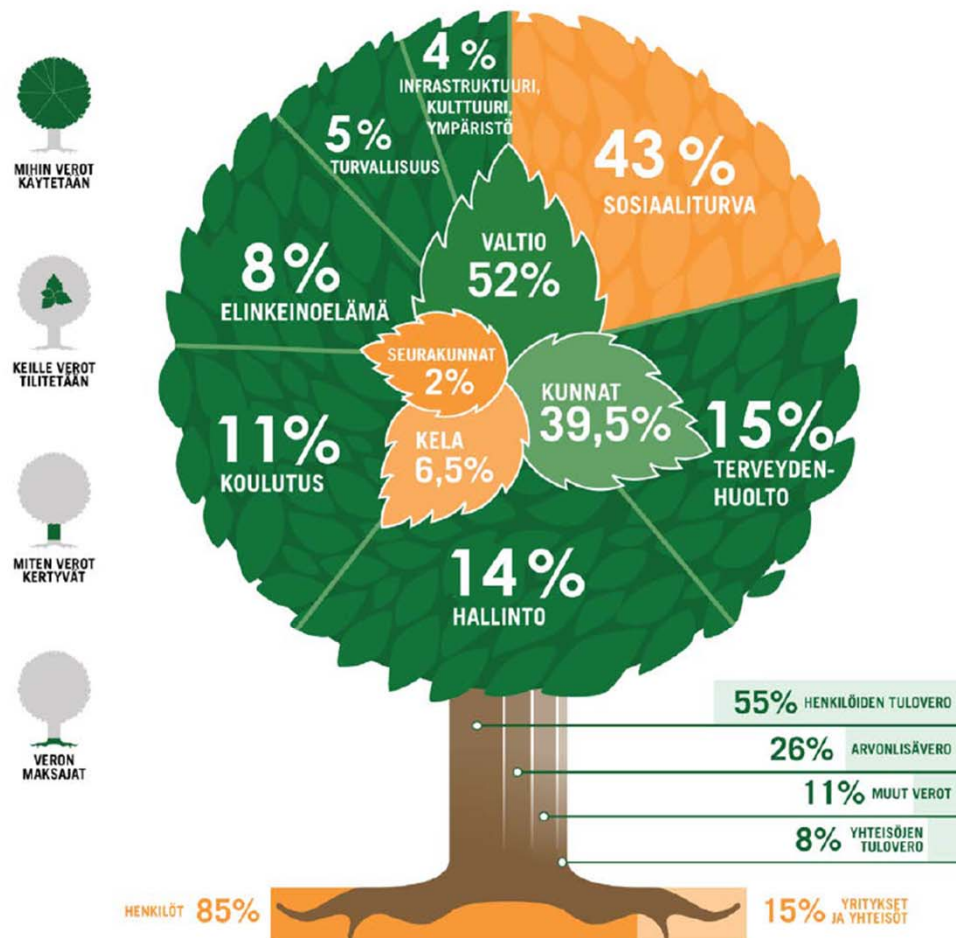
Kahoot-tietokilpailu

Kattaako alkoholivero alkoholista yhteiskunnalle aiheutuvat kulut?

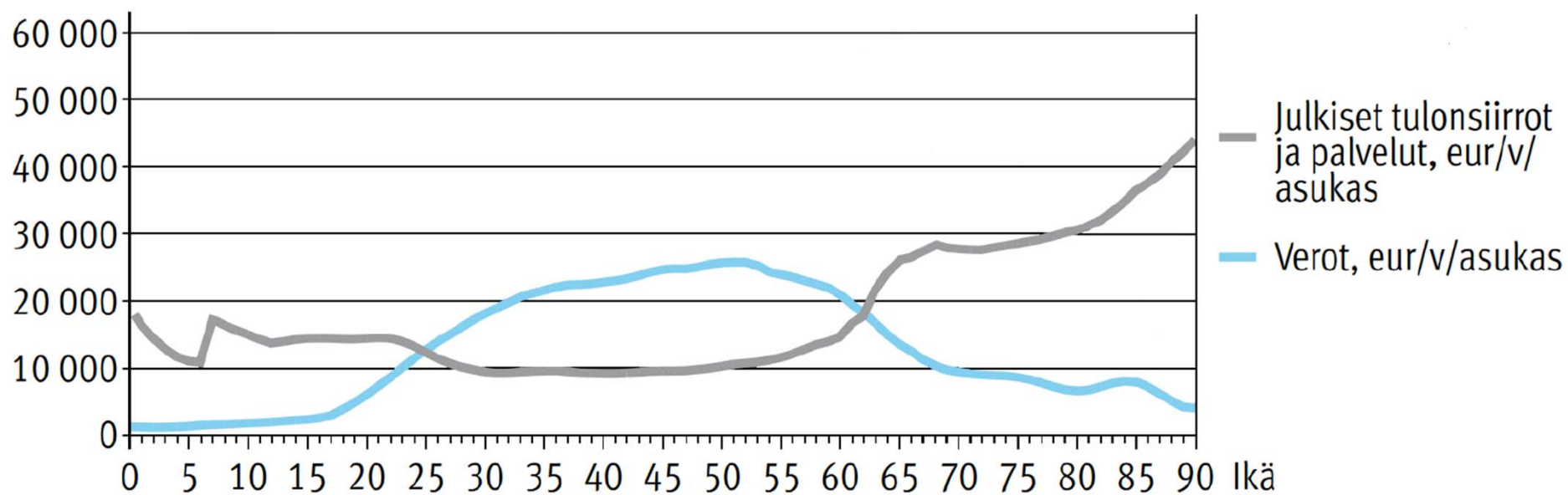
kyllä ja rahaa jää ylikin
kyllä, kaikki kulut
ei, alle puolet
ei, mutta yli puolet

VEROJEN MAKSAJAT, SAAJAT JA KÄYTTÖKOhteET

Veroelinkaari

Millainen yhteiskunta Suomi olisi ilman veroja?

Millainen yhteiskunta Suomi olisi ilman veroja?

.....

Mihin verovarat pitäisi käyttää?

Millainen yhteiskunta Suomi olisi ilman veroja?

.....

Mihin verovarat pitäisi käyttää?

.....

Mitä vaihtoehtoja veroille olisi?

Kuntien käyttötalouden kannustinmalli

Antti Saastamoinen, erikoistutkija, VATT

Kuntaliiton Taloustorstai 14.6.2018

VALTION TALOUDELLINEN TUTKIMUSKESKUS
STATENS EKONOMISKA FORSKNINGSCENTRAL
VATT INSTITUTE FOR ECONOMIC RESEARCH

Kannustinmallihankkeen taustaa

Tutkimushankkeen taustaa

- Valtionneuvoston kanslian selvitys- ja tutkimustoiminnan (VN-TEAS) puitteissa toteutettu hanke (8/2017–6/2018)
 - Raportin julkaisu kesäkuun 2018 lopussa; [lisätietoja](#)
- VATT-työryhmä:
 - Tutkimusohjaaja, dosentti Mika Kortelainen
 - Erikoistutkija Antti Saastamoinen
 - Johtava tutkija Janne Tukiainen
 - Tutkimusapulainen Aapo Kivinen

Suhde julkisen talouden suunnitelmaan (JTS)

- Käyttötalouden kannustinjärjestelmää esitettiin osana ns. JTS-miljardia vuoden 2017 puoliväliriihessä.
 - 4/2018 julkistetussa JTS 2019-2022 arvioidaan kannustinmalliin siirrettäväksi 50 miljoonaa 2021 ja 100 miljoonaa 2022 kuntien peruspalveluiden valtionosuudesta.
- Hankkeen toimeksiannon mukaan pyrkimyksenä on ohjata kannustinrahaa paremmin suoriutuviin kuntiin eli kannustinmallissa pyritäisiin kannustamaan kuntia kuntatalouden tehostamistoimiin.
 - Siten tärkeää ymmärtää millaisiin suoritusmittareihin kuntien rahoitus voisi perustua.
- Kannustinjärjestelmä ei lisää/poista rahoitusta vaan järjestelmä siirtäisi pienen osan rahoituksesta jaettavaksi uudella tavalla.

Suhde valtionosuusjärjestelmän kokonaisuuteen

- Kuntatalouden kokonaisuuden näkökulmasta käyttötalouden kannustinmalli muodostaisi pienen osan.
- VOS-järjestelmän tasaava luonne vs. kannustinmallin tavoitteet.
 - Esimerkiksi VTV (2018) on [tarkastuskertomuksessaan](#) todennut kannustinmallin tavoitteiden olevan osin ristiriidassa vos-järjestelmän muiden tavoitteiden näkökulmasta.
- Kannustinjärjestelmän vaikutuksia haasteellista arvioida etukäteen.

Hankkeen näkökulma ja tavoitteet

- Hankkeessa tarkastellaan vaihtoehtoisia tapoja kuntien suorituskyvyn mittaamiseen, kannustinmekanismien toimivuutta, kannustinmallien yleisiä haasteita ja edellytyksiä toteuttaa kannustinmalli taloustieteellisestä näkökulmasta.
- Tietoa päätöksenteon tueksi mutta ei politiikkasuosituksia.
 - VATT **ei** siis tässä hankkeessa ehdota mitään tiettyä kannustinmallia käytettäväksi.

Kuntien suorituskyvyn mittaamisesta

Julkisen sektorin tuottavuus/kustannustehokkuus

- Julkisella sektorilla on lukuisia muitakin tavoitteita kuin kustannusten minimointi.
 - Laatu
 - Saavutettavuus
 - Tasapuolisuus
- Siten tavoitteiden asettaminen kannustinmallissa on haasteellista.

Kaksi lähestymistapaa kuntien kannustamiseksi tehostamistoimiin palvelutuotannossa

Parhaat käytännöt

- benchmarking

- Mikä on kunnallisten palveluiden tehokas "tuotantoteknologia"?
- Tavoitteiden asettaminen suhteessa tähän teknologiaan?

Kuntien välinen kilpailu

- yardstick competition

- Kilpailu mekanismina kuntien kannustamiseksi tehokkuuteen?
- Miten havainnoida kuntien onnistuminen tässä kilpailussa?

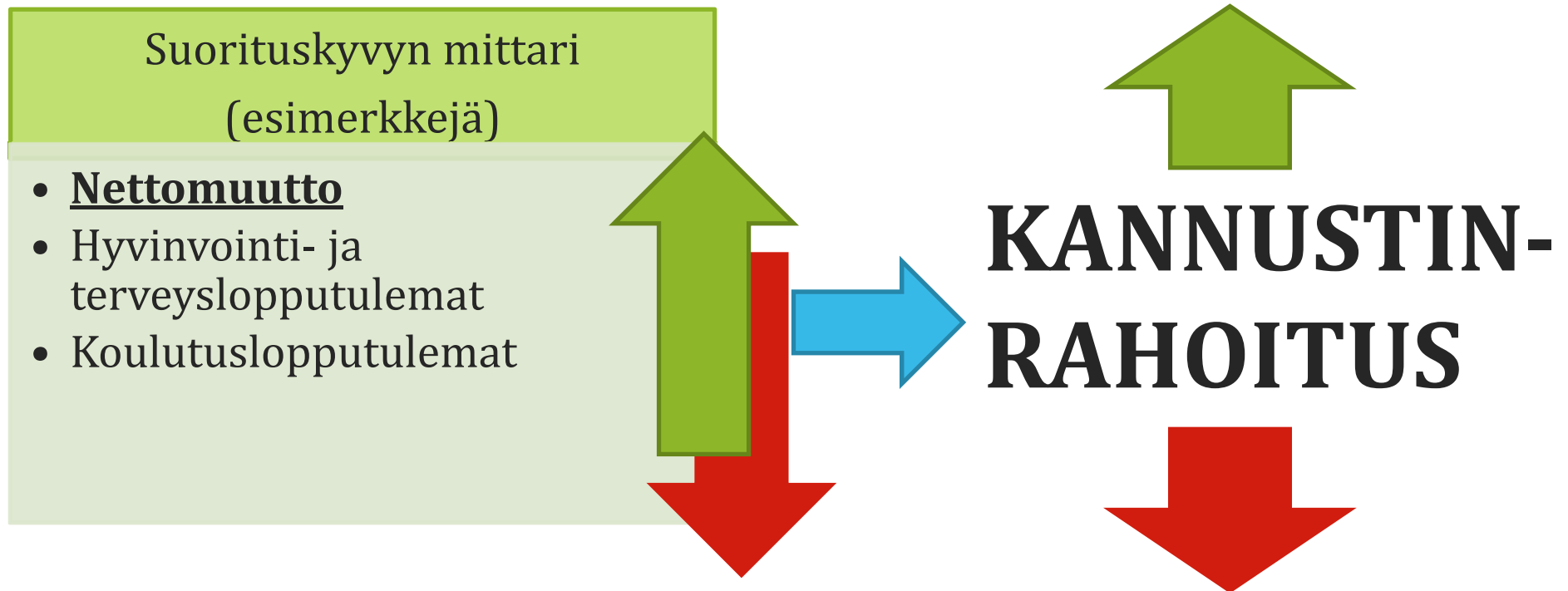
Parhaat käytännöt

- Estimoidaan tilastollisin menetelmin parhaat käytännöt, johon kunkin kunnan toimintaa verrataan.
- **Lukuisia haasteita:**
 - Kunnallisten palveluiden tuotantoteknologia ja kansalaisten preferenssit tuntemattomia.
 - Mikä on kunnan tuotos?
 - Tehokkuustavoitteet herkkiä käytetylle mallille.
 - Toimintaympäristön huomioonottaminen.

Kuntien välinen kilpailu – teoreettinen viitekehys

- Kunnat kilpailevat käytännössä palveluilla ja verotuksella asukkaista.
 - Aasukkaiden mahdollisuus muuttaa tai äänestää uudet kuntapäätäjät.
 - Kannustinmalli vahvistaa jo olemassa olevia kannustimia tehokkuuteen.
- Kannustinmallin näkökulmasta kunnan ”onnistuminen” tulee tässäkin viitekehyksessä todentaa.
 - Mahdollisimman laaja(t) indikaattori(t) kunnan suoriutumiselle.
 - Raportissa on tarkasteltu erityisesti nettomuuttoa tällaisena mittarina.
- Vältetään monet mittausongelmat (vrt. parhaat käytännöt).

Yksinkertaistettu kannustinmallin logiikka

Kannustinmallien yleisiä haasteita

Kannustinmallien yleisiä haasteita

Tietotarpeet

- Tieto kunnan tuotoksista ja niiden laadusta usein hankalasti saatavilla.
- Tieto ei ole ajallisesti ajantasaista.

Negatiiviset kannustinvaikutukset

- "Saadaan mitä mitataan" -ilmiö
- Lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden ristiriita
- Raportointiongelmia

Kuntien toimintaympäristö ja vertailtavuus

- Kuntien suoritteiden vertailtavuus usein heikko.
- Nettomuuttomallissakaan kaikki kunnat eivät ole keskenään vertailukelpoisia.
- Edellytykset muuttovoiton tavoitteluun poikkeavat.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Yhteenveto ja johtopäätökset

- Taloustieteellisestä näkökulmasta kuntatalouden kannustinmalleihin liittyy merkittäviä varaumia.
 - Mittatikku (yardstick) -kilpailuun perustuvassa kuntien suorituskykytarkastelussa lähtökohtaisesti vähäisempiä varaumia kuin parhaisiin käytäntöihin perustuvassa tarkastelussa.
- Kannustinmallin rakentaminen on haastavaa ja mallissa tehtävillä valinnoilla ohjataan kuntien toimintaa tiettyyn suuntaan.
 - Päätöksentekijöiden on hyvä tiedostaa nämä haasteet ja valintojen mahdolliset vaikutukset.

Kiitos!

`antti.saastamoinen(at)vatt.fi`

Verkkolaskudirektiivi 2014/55/EU

Taloustorstai 14.6.2018

Jari Vaine, erityisasiantuntija/rahoitusala
Suomen Kuntaliitto, kuntatalous

Direktiivi 2014/55/EU sähköisestä laskutuksesta julkisissa hankinnoissa

- EU:n neuvosto hyväksyi 14.4.2014
- Soveltamisala (alkuperäisen direktiivin määrittely)
 - » Vain julkisia hankintoja koskevissa direktiiveissä tarkoitetut laskut
 - » Vain julkisen sektorin toimijoiden lähettämät laskut (kansallisella, alueellisella ja paikallistasolla)
- Antaa komissiolle toimivallan eurooppalaisen standardin luomiseen
- Ei kiellä hankintayksiköitä vastaanottamasta muun muotoisia laskuja (esim. paperisia), mutta on kyettävä vastaanottamaan julkisia hankintasopimuksia ja käyttöoikeussopimuksia koskevat, standardin mukaiset sähköiset laskut
- Kansallinen täytäntöönpano-aika; viimeistään 27.11.2018
 - » Suomessa kansallisesta täytäntöönpanosta vastaa valtiovarainministeriö

Direktiivin mukainen verkkolaskustandardi

- CEN (Comité Européen de Normalisation / European Committee for Standardization), yksityinen voittoa tavoittelematon järjestö, päätehtävänä edistää eurooppalaista standardisointia
- CENiä pyydettiin kehittämään ja testaamaan verkkolaskulle standardi = *semanttinen tietomalli* sähköiselle laskulle
 - » (Semanttinen: Tietoa jäsennetään liittyvillä aiheilla ja merkityksillä, jotka kuvaavat sitä, mihin kyseinen sisältö liittyy. Tietoa voi etsiä intuitiivisesti käyttötarkoituksen perusteella, tietämättä fyysistä sijaintia hierarkiassa)
- Standardi julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 17.10.2017
 - » Julkisen hallinnon soveltamisohje

Mikä muuttuu?

- Noin 60 uutta tietoa (vrt. Finvoice 2.01)
 - » Paljon koodistoja – käytöstä sovitaan erikseen
 - » Nykyisissä kansallisten formaattien versioissa huomioitu kattavasti tietoja - semanttinen malli ei tuo mitään mullistavaa
- Joitain uusia vaatimuksia, joita on haasteellista sovittaa kansallisesti (esim. koontilasku)
- Toisaalta uusia lisäarvoa tuottavia tietoja
 - » Nyt automaatioon tarvittavat tiedot eivät ole välittyneet oikeissa tietoelementeissä tai lainkaan järjestelmien puutteellisuuksista johtuen
- Direktiivi sisältää paljon teknisiä yksityiskohtia
 - » Lähtötaso Suomessa - myös kunnissa - hyvä => ei saisi syntyä kuntien tieto- ja taloushallinnon kannalta epätarkoituksenmukaisia ratkaisuja

Direktiivin kansallinen toimeenpano

- VM:n asettama työryhmä (1.10.2017 – 30.6.2018)
 - » VM, Finanssiala, Kuntaliitto, Teknologiateollisuus, Tietoyhteiskunnan Kehittämiskeskus Tiede ry, Tieken verkkolaskufoorumi, Työ- ja elinkeinoministeriö sekä Valtiokonttori
 - Valmistele kansallisen toimeenpanosuunnitelman
 - Valmistele Hallituksen esityksen tarvittavista lainsäädäntömuutoksista
 - Hakee keinoja verkkolaskumarkkinoiden toimivuuden tehostamiseksi
 - Suunnittelee toimenpiteitä, joilla verkkolaskun välityksen tietoturvallisuutta ja tietosuojaa voidaan kehittää
 - Valmistele verkkolaskutoimijoiden yhteiset toimintaperiaatteet
- Selvitetään miten katetaan laajempi soveltamisala kuin kynnysarvon ylittävät hankinnat => kytkentä taloushallinnon automatisointiin, eKuittiin, ALV-tilityksiin...
- Kansalliset standardit Finvoice, TEAPPS edelleen käytössä
- Jollekin viranomaiselle valvontatehtävä?

Taustapohdintaa soveltamisalan vaikutuksista

SOVELTAMISALAN VAIHTOEHTOJA (LÄHETTÄMINEN/VASTAANOTTO)		
Ketä veloitetaan?	Mihin veloitetaan? / Mitä oikeutetaan?	Vaiikutukset
Julkinen hallinto	Direktiivin minimi (EU kynnysarvon ylittävät)	Hyvin vähäiset
	Ottamaan vastaan kaikissa hankinnoissa	Muutos nykytilaan pieni
	Oikeutetaan vaatimaan verkkolaskua (ei ehkä vaadi sääntelyä)	Muutos nykytilaan pieni
	Vaaditaan/oikeutetaan lähettämään G2B	Muutos merkittävä, vaikea hahmottaa
Kaikki organisaatiot	Veloitetaan ottamaan vastaan	Kohottaa valmiutta. Lisaako verkkolaskujen lähettämistä?
	Vaaditaan/oikeutetaan lähettämään	Vaiikutukset alkuvaiheessa hämmäntäviä
	Veloitetaan lähettämään ja ottamaan vastaan	Vaiikutukset merkittäviä, ongelmia pienille toimijoille
	Ostaja voi vaatia verkkolaskua sopimuksessa	Vaiikutus kohtalainen, koska saa myös hyödyn
B2C ja G2C	Ei veloiteta	

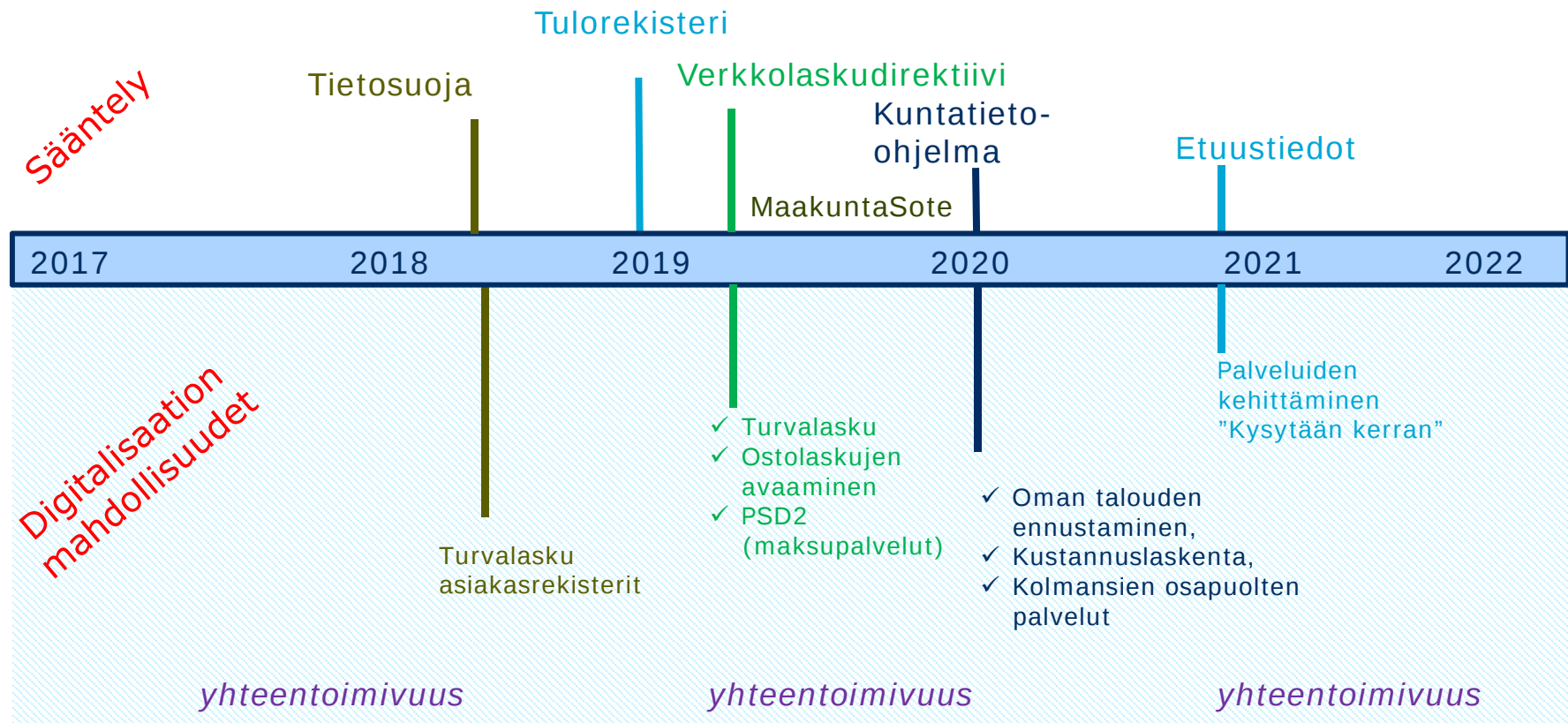
Soveltamisala – verkkolaskutuksen pakollisuus?

- Julkinen hallinto: velvollisuus vastaanottaa verkkolaskuja (siirtymäajan jälkeen)
 - » Kuitenkin termiä julkinen hallinto tarpeen tarkentaa (erityisesti kynnysarvoja pienemmät hankinnat)
 - » Alv-lain 209 d §: lasku voidaan ainoastaan vastaanottajan suostumuksin antaa sähköisenä
- Hankintayksiköt voivat jo nyt julkisissa hankinnoissa vaatia sähköisiä laskuja ja tiettyjä laskustandardeja edellyttäen, että julkisten hankintojen yleisiä periaatteita kuten riittävää suhteellisuutta ja avoimuutta noudatetaan
 - » Ehdotettu säännös ei estäisi jatkossakaan hankintayksikköjä vaatimasta hankinta-asiakirjoissa tietyn standardin mukaisia sähköisiä laskuja
 - » Mikäli hankintayksikkö vaatii jonkun muun standardin noudattamista, toimittajalla olisi lain perusteella aina mahdollisuus lähettää eurooppalaisen standardin mukaisia laskuja
- Tavoite säädännölle: sisältää myös eKuitin
 - » Alv-lainsäädäntö: transaktiossa tulee olla lasku – voidaanko ALV – lain alla säätää kuitista ja sen antamisvelvollisuudesta?
- Yritys- ja julkisen toimijan oikeudesta vaatia verkkolaskuja säädettäisiin mahdollisesti ALV-laissa
=> verkkolaskujen lähettämispakkoa tehokkaampi keino, aikataulu haasteellinen
 - » Linjausta ei voi lisätä hankintalakiin => vain kynnysarvot ylittävät hankinnat (TEM)
- Ahvenanmaalla oma toimivalta

Aikataulusta ja toteutuksesta

- Komissio vahvistanut: implementointi päättyy 17.4.2019
 - » HE luonnos lausunnolle elokuu/2018
 - » HE eduskunnalle marraskuu/2018
 - » Laki voimaan huhtikuu/2019 (= 18.4.2019)
- Valitusprosessit?
- Siirtymäajat? Kunnille kevääseen 2020 saakka?
- Operaattoreiden ja järjestelmätoimittajien resurssien ja valmiuksien varmistaminen!
- Yhteys taloushallinnon automatisointiin ja kunnan digitalisaatioprojekteihin – tarve kuntatoimijoiden verkostolle

Kuntien taloushallinnon ruuhkavuodet 2017-2022

KunIT - Robotiikka ja keinoäly prosessien tehostamisessa => suhde kokonaisuuteen

Kiinnostus Skype – palaveriin

18.6.2018 klo 14

digi / talousverkoston muodostamiseksi

tom.holmroos@kuntaliitto.fi

jari.vaine@kuntaliitto.fi

Kiitos !

Jari Vaine
erityisasiantuntija, rahoitusala
puh. 09 -771 2018, 050 562 7687
jari.vaine@kuntaliitto.fi